

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-ASPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési ár helyben, házhoz hordva:

Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 3.- kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.- kor.

Egyes szám ára 4 fillér.

Felolós szerkesztő:

SIMON ISTVÁN.

Lapkiadó:

HÖROVITZ ZSIGMOND.

Előfizetési ár vidékre, postán levélben:

Égész évre . . . 12.- kor. Negyedévre . . . 4.50 kor.
Félévre . . . 6.- kor. Egy hónapra . . . 1.50 kor.

Egyes szám ára 6 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Darabos-utca 7. sz. a. — Telefon 412. szám.

Harc és háboru.

Mindenféle harc és háboru tüze ég.

Olaszország megtámadta Törökországot az erősebbnek ököljögán. Ki siet vajjon a gyöngébbnek segítségére? Senki sem, mert a hatalmasok a kéz kezét mos elvét követik s mindig osztozkodnak abban, ami másé, ma itt, holnap ott, — mindig oly tartományban, amely magát kellően oltalmazni nem tudja, a hatalmasok ragadozó étvágyával szemben.

Franciaország rátette a kezét Marokkóra. De Németország is osztozkodni akart s hetekig és hónapokig az a veszedelem fenyegette az emberiséget, hogy a világ két legnagyobb élő nemzete összevész a koncon s százazrekre menő emberélet adja meg az árát a brutális marakodásnak.

Portugáliában polgárháboru dúl s az emberek gyilkolják egymást azért, hogy ilyen vagy olyan kormányforma legyen uralkodó az országban. Egy ve annak, hoégy belső forradalom elkergette a királyt; akkor a köztársaságiak ölték és üldözték a királypártiakat. Most a monarkisták szerveztek összeesküvést s azon az uton vannak, hogy a köztársaságiaknak visszadják a tavalyi kölcsönt. Már arról is beszélnek, hogy Mánuel király legközelebb visszatér az országba. De mennyi vér fog folyni és mennyi emberélet esik áldozatul, akármelyik fél győz, vagy bukik el!

Ugy látszik, mégis csak abban a tételben van az igazság, amely azt tartja, hogy a népek

normális állapota nem a béke, hanem a harc és háboru.

Mert ha nem volna ekképepn, s nem ez volna az emberi élet rendje; akkor az emberek nem ujjonganának a véres diadalon, amelyet más népeken aratnak, — inkább visszaborzadnának a szörnyü vérontástól s ama tömeges embergyilkolástól; amely minden hadjáratnak szomorú és szivettépő járuléka.

Tripolisz sorsa, úgy látszik, meg van pecsételve. Az olasz hajóraj bombázta a várfalakat s miután rombadöntötte az erődöket, ellentállás nélkül bevette a várost, A hírek szerint, amelyek azonban ilyenkor mindig megbízhatatlanok és zavarosak — a porta most már hajlandó tárgyalni Olaszországgal Tripolisz átengedéséről illendő kárpótlás reményében.

De úgy látszik, még mindig meg van a fenyegető lehetőség súlyosabb természetü bonyodalmakra, az olaszok tripoliszi vállalkozása nyomán. Olasz hadihajók már ismét bombázták az albániai partvidéket s bármilyen nyugtató magyarázatát adja is ennek az eseménynek az olasz kormány, az eset föltűnést és nyugtalanságot kelt. Nemcsak Törökországban, Albániában és általában a Balkánlakta népek között, hanem főképpen az osztrák és magyar monarchiában.

A budapesti tőzsdén hire kelt annak, — hogy a monarchia néhány hadtestet mozgósít, hogy minden eshetőségre készen álljon, érdekei védelmére.

Lehet, sőt valószínű, hogy csak tőzsdéi manőver céljából terjesztették el ezt a hirt.

De a hír erősen hatott, mert a zab ára rohamosan flszökött. Ez mutatja, mily nyugtalanság lakozik a lelkekben s az életnek is mily bizonytalansága uralkodik a harc és háboru közben, amikor olyan vészes tűz ég, amely könnyen átcsaphat a mi féltett területünkre is.

A hadügyminiszter Budapesten.

Lo-vag Aufferberg Móric közös hadügyminiszter ma reggel Fongarolli Károly és Csobán Dragutin kapitányok kíséretében Budapestre érkezett. Az új hadügyminiszter ez első budapesti látogatásának az a célja, hogy bemutatkozzék a magyar kormány tagjainak. Félhivatolatosan jelentik: Aufferberg hadügyminiszter ma délelőtt automobilon a miniszterelnökségre hajtatott és látogatást tett Khuen-Héderváry miniszterelnöknél. Ezután József főherceg palotájába ment, majd sorban meglátogatta a kormány tagjait, azonkívül herceg Pálffy, magyarországi udvarnagyt, Fejérváry testőrkapitányt, Schreiber tábornagy hadtestparancsnokot, báró Klobucsár honvédségi főparancsnokot, Vaszary Kólos hercegprimást, a miniszteriumok államtitkárait, a képviselőház és a főrendiház elnökeit és alelnökeit, gróf Ráday Gedeon pestmegyei főispánt, Fülepp Kálmán főpolgármestert, és név jegyét leadta valamennyi zászlós urnái, a honvédelmi miniszterium osztályvezetőinél és Boda Dezső főkapitánynál.

Tíz év múltán.

Írta: Hoós Ferenc.

Flórárt kivezették a kertbe s beleültették egy karosszékebe. Akkor volt kint először a szabad levegőn, mióta az élet, meg a halál összevesszett érte. Aki vékony, fonnyadt arcát, vértelen kezét látta, csodálkozhatott is azon, hogy miképpen tartotta meg magának az élet. Az egyik orvos azt mondta, hogy hatalmas lelkiereje mentette meg; a másik, hogy a tavaszi levegő; a harmadik, hogy az imádság. De mikor a halál nagy méltatlankodva elsomolygott, mind a hárman azt mondták: tavasz van, virágok nyílnak, ki a levegőre, a napsugárra, élni s erősödni!

Az orvosok aztán ritkábban jártak a házhoz s ilyenkor azzal bókoltak Flórának, hogy jó színben van.

A beteg mosolygott, mert azt hitte, hogy csakugyan az élet vár rá. Ujján ott ragyogott a menyasszonyi gyűrű, s az jó pénz ott, ahol a boldogságot árulják.

De egy napon ajkára fagyott a mosoly. Először öltözött segítség nélkül s ahogy belepillantott a tükörbe, onnan egy rut, himlőhelyes, idegen arc nézett rája szomorúan vissza. A lány ijedten sikoltott föl s mire anyja besietett hozzá, már ott zokogott a kis márványasztal-kára hajolva.

— Miért nem hagytatok meghalni, anyám? . . . Azt akarjátok, hogy így éljek?

A jó asszony izgatottan simogatta a leány ritkult haját s vigasztalást keresett.

— Ne légy gyerekes, Flóra. A himlőhelyes eltűnnek idővel, azt mondják az orvosok. Hajad is megint olyan lesz, mint volt. Ez így szokott lenni ilyen nagy betegségekben. Aztán kinek is akarnál tetszeni? Hiszen ott a gyűrű az ujjadon, menyasszonyi vagy: van már, aki szeret. Betegséged alatt háromszor volt itt Róbert, de nem engedték be az orvosok. Azon az izgalmas estén pedig, mikor a halál itt ölalkodott a ház körül, ő ott zokogott a sarokban, mint a gyermek. Elhanyagolta a vállalatát is, csak hogy közelebben lehessen.

A leány fölemelte könnyes arcát s fejét lassan ingatva mondta:

— Nem tudta, hogy a betegség lerombol rajtam mindent. Most már vége; ő fiatal, gazdag és szép, övé a világ. Nem tép köröt, aki virágot téphet. Hát lehetne igazán, önzetlenül, rajongón szeretni egy ilyen romot, mint én.

Fölvette a tükröt, belenézett s keserűen fölnevetett.

— Akik irigykedtek rám, ezentul sajnálni fognak. Mutogatnak egymásnak az utcán: ott megy a Sztankó Flóra; most bezzeg vége a bálkirályságnak: olyan lett az arca, mint a vakolt fal. Elrejtett mosolyokat fogok látni, másnak szánt megjegyzéseket fogok hallani. Óh,

még nagyon sok keserűség vár rám . . . miért nem hagytatok meghalni?

Kiment a kertbe, de gyűlölettel nézett mindenre, ami szép volt; a virágokra, a pillangókra, a bányajelzőkre, a fényes bogarakra. Aki vakon születik, annak nem fáj az örökös sötétség, mert nem sejt, hogy szín is van a világon; de aki huszéves korában vakul meg, az olyan gyötrelmet érez lelkében, mintha egy világot vesztett volna. Aki rutnak születik, az belenevelődik e tudatba s lassankint természetesen találja, hogy vele nem foglalkozik senki, hogy tőle idegenkedik mindenki; de aki mindig szép volt s épp akkor válik ruttá, mikor legszebbnek kellene lenni, az úgy érzi, mintha összeomlott volna benne minden, ami értékes.

De Flórára e csapás még százszor nagyobb volt. Az ő lelke, mint valami finom műszer, mindent megérezett s élénk visszahatással felelt oly benyomásokra is, melyek másra tán észrevétlenek voltak. Remegett, ha jegyesére gondolt. Mi lesz, ha meglátja rombadölt szépségét? Nem fogja-e visszadobni a gyűrűt, melyet szent esküvéssel vont az ujjára? Vagy talán mosolyogni fog, mintha semmi sem történt volna, de titokban keserves áldozatot hoz férfiúi becsületének?

Délben az édesapja levelet adott át Flórának. A leány megismerte az írást s bement a levéllel a szobájába. Szíve hangosan dobo-

Megnyílt!

SZABÓ MIKLÓS

világvárosi mintára berendezett

kész férfi-, fiu- és gyermekruha áruháza

DEBRECEN Piac-utca 61. (Fischer-palota.)

Különtermek mértékutáni megrendelésekre.

Megnyílt!

Országgyűlés.

A képviselőház ülése. Interpellációk napja.

Kabos Ferenc alelnök 10 óra után nyitja meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasásánál Egry Béla kifogásolja, hogy neve a naplóban a távollévők közé van felvéve, holott «nem»-mel szavazott.

Elnök kijelentette, hogy az ügyet megfogja vizsgálni és a szerint fog eljárni. Egyben intézkedik, hogy Egry Béla neve a szavazók közé vételessék éfi.

Ezek után hitelesítik a jegyzőkönyvet.

Elnök bemutatja a fűtőmérnökök és fűtőtechnikusok meghívóját a folyó hó 15—18. napjain megtartandó 25-ik nemzetközi vándorgyűlésükre.

Javasolja, hogy a Ház ezen vándorgyűlésen K. Jónás Ödön által képviseltesse magát. (Helyeslés.)

Bemutat továbbá több rendbeli feliratot és kérvényt részben az általános, titkos választójog mellett és a katonai javaslatok ellen, részben az obstrukció ellen.

A kérvények hovautalására vonatkozó elnöki előterjesztéssel szemben Vertán Etele ellenindítványt terejszt elő minden egyes esetben, amelyekre az ellenzék névszerinti szavazást és annak a következő ülésre való halasztását kéri. Elnök így rendelkezik.

Szerdai nap lévén, felolvassák az indítvány interpellációs könyvet, melybe a következő — újabb bejegyzések történtek:

1. Egry Béla az államvasuti alkalmazottak anyagi helyzetének segítése tárgyában.
2. Gróf Károlyi Mihály az argentinai huszárparasztról.
3. Apponyi Albert gróf az olasz—török háború tárgyában.

A Ház fél egy órakor tér át az interpellációkra.

Következtek ezután napirend szerint a név-

szertint zavazások. Fél egy órakor felbeszárkították a szavazásokat és következtek az interpellációk.

Csemez István és Egry Béla kérték interpellációjuknak szombati interpellációs napra való halasztását.

A Ház megadta erre az engedelmet.

Gróf Károlyi Mihály: Az argentinai huszárparasztról már egyszer interpellált ugyan és ezt nem lett volna szándékában megismételni, mert nézete szerint az ilyen interpellációk a kérdésben való tárgyalásokat csak zavarnák. De a miniszterelnök ur, dacára annak, hogy ilyen tárgyalás alatt levő kérdésekre határozott válasz nem adható, jónak látta a huszárparasztról küldöttségének adott válaszában olyan kijelentéseket tenni, amelyet már azért is szövé kell tennie, mivel azok teljesen ellenkeznek — mindazzal, amit a földmívelésügyi miniszter ur mondott, de ellenkeznek egész közgazdasági politikánkkal is. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

A miniszterelnök ur a huszárparasztról küldöttségének ugyanis szó szerint ezeket mondta: «Ha mindjárt bizonyos időben történi is olyan rendelkezés, mely ma már nem tartható fenn, nem szabad csak azért, mert valahol egy paragrafus van — azt váltig fenntartani, ha mindjárt a másik oldalon az emberek éheznek és miatta, hanem a változott viszonyok következtében ezt a paragrafust kell megváltoztatni.» Hosszasan ismerteti a kérdést és előterjeszt interpellációját.

Gróf Serényi Béla földmívelésügyi miniszter: Röviden reflektálni kíván Károlyinak, — kénytelen azonban kijelenteni, hogy addig míg a kormány a végleges megállapodásokat az osztrák kormánnyal megtenné, nem tud végleges választ adni. Hivatkozik e tekintetben az osztrák miniszterelnök tegnapi beszédére, aki ugyanígy nyilatkozott. Sajnálatosul konstataálja azonban, — hogy míg Ausztriában a sajtó a kormány mellé állt ezen kérdésben, addig nálunk a sajtó ezt az alkalmat is felhasználja a kormány ellen támadásra.

Minden a sajtóban ezen kérdésben felmerült kombináció helytelen, mert eddig semmiféle hivatalos nyilatkozat a kormány részéről

nem történt. Ismétli, hogy végleges választ a tárgyalások befejezése után fog adni.

Gróf Károlyi rövid viszonzválasza után

Gróf Apponyi Albert az olasz—török háború dolgában interpellálja a kormányt. Ha ez a háború tovább tart, nem lehet kiszámítani, hogy hol végződik. Már is történtek olyan incidensek az albán partokon, melyek minket is érdekelnek és bármennyire garanciát is vállal Olaszország kénytelen lesz operációinak területét kiterjeszteni és akkor minden fel fordul.

Kérdi, milyen lépések tettek a semleges hatalmak részéről a béke helyreállítására.

Városatyá-választás előtt.

Lejárt a mandátumok.

Mikor lesz a választás.

Nagy számmal járnak le az idén a városatyai mandátumok. Megfognak tehát kezdődni nemsokára a városatyá választást megelőző korteskedések. A debreczeni függetlenségi párt avval a tudattal megy a választási harcokba, hogy a párt minden tagja becsülettel ki fog tartani a függetlenségi lobogó mellett.

Az idei városatyá választások talán még sokkal jelentőségesebbek lesznek, mint voltak máskor. És ennek könnyen megtalálhatjuk a magyarázatát. Debreczen városa most éli a forrongások, a nagy átalakulások, a haladásnak korát. Ezerszerte fontos tehát most az, hogy kik képviselnek bennünket polgárokat a város parlamentjébe.

Jól meg kell tehát néznünk, hogy kiket ajándékozunk meg bizalmunkkal. A függetlenségi pártnak mint egy embernek kell összetartni, hogy a választásoknál győzelemre vihesse lobogóját. Mi bizva-bizunk Debreczen

gott, hiszen érezte, hogy tán e pillanatban bukik össze az ő régóta építgetett légvárának utolsó oszlopa. Megvillant fejében az a gondolat, hogy Róbert talán már mindent tud, s e sorokban talán éppen visszavonja azt, amire becsülete köti. Félve tapintotta meg a vaskos borítékot: nincs-e benne a gyűrű? Nem volt. Frissen préselt virág hullott ki belőle, mikor felbontotta, meg ez a néhány soros levél:

«Szépséges kis menyasszonyom! Megkaptam Sztankó papa értesítését, hogy jobban van. Majd agyonnyom ugyan a sok dolog, de azért még e héten röpködök magához, hogy ismét gyönyörködjek két hónapig nem látott édes arcában. Róbert.»

Flóra egyideig gondolat nélkül nézett a levegőbe, s csak akkor ébredt helyzetének teljes tudatára, mikor másodszer is elolvasta a levelet. S az a két szó, ami lelkében megmaradt e levélből, ez volt: Róbert jön. Aztán továbbfejlesztette azt a rettenetes dilemmát, mely reggel óta benne élt. Visszaadja-e Róbert a gyűrűt, vagy hü marad? Ha csakugyan visszaadja, akkor lehet-e még valaha hü férfinak? Ha pedig hü marad, ki kér olyan boldogságból, melyet csak a kényszerűség, a férfiúi becsületszó teremtet?

És amint Flóra ezeket elgondolta, egyre világosabb lett előtte az, hogy Róbertet nem szabad dilemma elé állítani. A rut Flórának nincsenek már meg a szép Flóra jogai, de a rut Flóra sokkal tisztábban tud gondolkozni, mint az elbizakodott, szép Flóra. A gondolatból elhatározás lett, a rut leány leült íróasztalához, s ezeket írta Róbertnek:

«Tisztelt uram! Kérem, ne jöjjön. Se most, se máskor. Szerettem önt, de azóta sok minden megváltozott. Másnak nyújtottam a ke-

zetet. Bocsásson meg, ha lehet; én naponként imádkozni fogok az ön boldogságáért. Flóra.»

Aztán levonta ujjáról a gyűrűt, megcsókolta s becsúsztatta a borítékba a levél mellé. Mikor elküldte a levelet, azt a nyugalmat érezte, amelyet a hajszolt vad érez, mikor egy pillanatra meglapulhat a bokrokban.

Róbert tehát nem érkezett meg sem vasárnap, sem azután. Az öreg Sztankó csóválta a fejét, sokat tanácskozott a feleségével és sokat beszélt magában. Egyszer, ugy három hónap múlva, a leány előtt is kiszalasztotta:

— Csak a kezembe kerülne az a szelvény! Flóra érezte, hogy védenie kellene, de nem volt ereje hozzá. Összeszorította az ajkait s hallgatott.

Aztán mult az idő. A nyárból ősz lett, az őszből tél. Flórának egyetlen öröme az volt, hogy előkeresse a régi, bálkirálynői arcképét, kivitte a kert egyik magányos szögletébe s elnézte órákhosszat. Édesapja meg az anyja nagyon gyöngéd és figyelmes volt iránta, de neki fájt e gyöngédség, mert érezte, hogy ezzel akarják kárpótolni. Minden órában volt egy perc, melyet Róbertnek szentelt, s ezerszer elgondolta magában, hogy mit érezhetett Róbert, mikor a gyűrűt s a levelet megkapta. Azóta nyolc hónap telt el s hirt sem hallott felőle.

Mikor az első hó lehullott s az egyhangú, fehér lepel ráborult a tájra, Flóra még szomorubb lett. Fél a karácsonytól, amikor ajándékokat fog kapni, most még szebbeket, mint mások; félt a hazajáró emlékektől, melyek ilyenkor a legtolakodóbbak.

Pedig karácsony napja nagy kérdésre hozott feleletet. Az öreg Sztankó levelet adott át Flórának. Idegen ország bélyegzője volt a borítékán, de az írást megismerte az apa is, a

leány is. Az öreg kérdően nézett a leányra, de mikor az látta, hogy az elhalványodik, nem szólt semmit, hanem magára hagyta.

A borítékban most nem volt virág, csak ez a levél:

«Csodálkozok, hogy arra a régi levélre csak most válaszolok? Ennyi időre volt szükségem, hogy nyugalmamat visszanyerjem. Mikor visszaküldte a gyűrűmet, válaszolni akartam, de nem tudtam. Most sem kérdezem, hogy miért kellett ennek így történnie. Ön tudja s az nekem elég. Elhagytam otthonomat, hazámat örökre Menekülök az emlékektől s mindenütt nyomomban vannak. Sohasem akartam volna boldog lenni, ha ön is nem lett volna az s kétszeres volna mostani boldogtalanságom, ha tudnám, hogy ön is boldogtalan. Ezért írok most. Feleljen igazán: boldog-e? Megtalálta-e annak a másnak a szívében azt, ami az engemből hiányzott? Ez az egyetlen kívánságom. A gyűrűjét nem küldöm vissza, én hü maradok esküvésemhez.»

Flóra ráborult a levélre és sokáig zokogott. Mikor kedvére kisírta magát, csak ennyit felelt Róbertnek: «Boldog vagyok, nagyon boldog.»

Este, mikor az öreg Sztankó már lefeküdt, Sztankóné megcsókolta Flórát és gyöngéden tudakozódni kezdett:

— Ma levelet kaptál, Flóra. Én nem láttam, de apád azt mondja, hogy talán, mintha Róbert írta volna...

A leány lehajította a fejét, elpirult s azt mondta:

— Nem!
Éppen olyan volt, mintha azt mondta volna ige.

Mindennemü kézimunka anyagokat dus választékban raktáron tart
Talhammer Hermine előnyomda és kézimunka üzlete Szent-Anna-utca 1. sz.

polgárainak igaz függetlenségi érzületében, a melyet a függetlenségi nagy eszméktől éi nem lehet semmiféle olcsó szemfényvesztései téveszteni.

A városi tanács ma tartott teljes tanácsülésén, amelyen előkészítették a közgyűlés tárgyait, megállapították a városatya választások terminusát, amelyet elfogadás végett a közgyűlés elé terjesztenek. Eszerint a városatya választások november hó 16-án zajlanának le.

Abból a nagy érdeklődésből ítélve, amely a választásokat megelőzi, meg lehet állapítani, hogy a választások zajosak lesznek. A debreczeni függetlenségi párt azonban — nem becsülve túl erejét — annak teljes tudatában néz a választások elé. Nem csak reméljük, hanem biztosan tudjuk, hogy minden debreczeni függetlenségi polgár meg fogja tenni a maga kötelességét. És akkor bátran, felemelt fővel nézhetünk a választási küzdelmekbe!

Gyilkosság tévedésből.

A csendőr támadói.

Vizsgálatot tart a debreceni hadbíroság.

Véres tragédia játszódott le hétfőn reggel a biharmegyei Csökmő községben. A falu fiatal-sága összeállott, hogy bosszúját kitöltse Vajda István csendőrszervezőt, akit erélye miatt rég óta gyűlöltek a rendzavaró, kötekedő legények. Vajda támadói ellen kardjával védekezett s a véletlen úgy hozta magával, hogy egy olyan embert szurt szíven, akinek a csendőr megtámadásában semmi része sem volt.

A csökmői véres esetről az alábbi részletes tudósítás számol be:

Csökmőn, e pár száz lakosu kis biharmegyei községben az utóbbi időben sok dolgot adtak a csendőrségnek az elszaporodott vasárnapi duhajkodások. Egymást követték a

civódások, verekedések, sőt a bicskázás sem volt a faluban valami ritka esemény.

A csendőrség lelkiismeretesen akarta teljességközvetítését és rend fenntartásához. E munkája közben magára haragította a csökmői legényeket. A csendőri erély természetesen nem tettszett a csökmői «aranyifjúságnak», mely bosszút forralt a csendőrök ellen.

Több, mint bizonyos, hogy ebből keletkezett az a véres és tragikus végű esemény, amely hétfőn, hajnali két órakor Adler Ferenc korcsmája előtt lezajlott.

Vajda István csendőr, címzetes őrsvezető jóbarátjával, Szabó Imrével betért a Bérczi Pál vendéglőjébe. Itt vígan és jókedvűen borozgattak. Azonban Bottlik Dániel, Juhos Sándor és Kocsis János nevű legények, a falu leghíresebb verekedőinek kegyetlen magatartása miatt kénytelenek voltak eltávozni innen, és az Adler-féle korcsmába mentek.

Itt azután a legények utolérték és megtámadták Vajda csendőrt, aki nem volt szolgálatban.

A csökmői bicskások biztosra vették, hogy most könnyen elbánhatnak vele. A csendőr azonban láva, h ogyhárman is rá akarnak rohanni, kardot rántott, és a védelmére siető jóbarátját, Szabó Imrét, abban a hitben, hogy az is meg akarja támadni, szíven szurta, úgy, hogy azonnal összeesett és meghalt.

Vajda István rémülten vette észre tévedését. Kétségbeesetten rohant haza és rögtön jelentést tett a tragikus esetről felsőbb parancsnokságának, amely azonnal elrendelte elene az előzetes vizsgálat megindítását.

Tegnap éjjel szállott ki a helyszínen Erdélyi Sándor debreceni honvéd hadbíró-százados és még aznap hozzáfogott a tanú kihallgatásokhoz, amelyek még egyre folynak és valószínűleg csak holnap nyerne befejezést.

Az eddig kihallgatott tanúk legnagyobb része Vajda Istvánra nézve kedvezően vallott. A tanú kihallgatások befejeztével az egész ügyet átteszik a debreceni honvéd hadbírosághoz.

SZÍNHÁZ.

Ma, október 12-én, csütörtökön:

Sárga liliom

(Vidéki történet 3 felvonásban. Irta: Biró Lajos. Rendezi: Zilahy Gyula.)

SZEMÉLYEK

A nagyherceg: Bérczy Ernő. — Thurzó Viktor, főhadnagy: Zilahy Gyula. — Basarczy András, hadnagy: Falussy István. — Katolnag, ezredes: Székely Gyula. — A primadonna: Csanádi Irma. — Dr Peredy Jenő, orvos: Szilágyi Ernő. — Peredy Judit, a huga: Vajda Ilonka. — Dr Asztalos Kálmán, ügyvéd: Kelemen Pál. — Zsifkovics János, bérlő: Ligeti Lajos. — Rád János, főkapitány: Kemény Lajos. — A főispán: Deésy Alfréd. — Egy fiákeres: Perényi József. — Emerencia: Császár Kamilla.

Heti műsor:

Pénteken: Ezred apja, énekes bohózat „B” bérlet.
Szombaton: Ezred apja, énekes bohózat „C” bérlet.
Vasárnap délután: Igloi diákok, daltjáték.
Vasárnap este: Ártatlan Zsuzsi, operette (premier) Kis bérlet.

Sárga liliom. Biró Lajoskitűnő színműve ma este kerül színre elsősorú szereposztásban. A nagyherceget Bérczy Ernő, Thurzó főhadnagyt Zilahy Gyula. Peredi Juditot Vajda Ilonka, dr Peredit Szilágyi Ernő játsszák. A Sárga liliomot új betanulással és gondos betanulással viszi az igazgatóság a színpadra.

Ártatlan Zsuzska. Kiváló ambícióval készül a társulat a slágeru jdonására: Ártatlan Zsuzskára, melynek bemutatója vasárnap este lesz. A szép zenéjű perett csaknem az összes szereplőket kitűnő szerephez jutatta s így a szereplők különös jó kedvel azon vannak, hogy a bemutatón szerepeikkel érvényesüljenek. Az

Aztán megint mult az idő; a hetek hónapokká, a hónapok évekké fűződtek. Attól fogva minden karácsony meghozta azt a levelet idegen országból s e levelekben mindig csak az a kérdés ismétlődött: boldog-e? De hangjukban mindig kevesebb lett a szemrehányás s mindig több a lemondó megbocsájtás. Flóra válasza is mindig ugyanaz volt: boldog vagyok. De terjedeleme és hangra ezek a levelek is megváltoztak lassankint: kiszélesedtek és szenvedélyesebbek lettek. Mesélt bennük otthonról, férje gyöngédségéről, úgy, mint álmodni szokta.

Már kilenc karácsonyi levelet irtak egymásnak. Ez a kilenc év elég kiméletesen bánt el Flórával. Himlőhelyei nem nőttek ugyan be, de termete teltebb, szeme kifejezőbb lett, mint azelőtt volt. S harmincéves leánynak már nem is volt olyan rut, mint betegsége után huszévesnek.

Flóra évei két részből álltak: Karácsonytól nyárig Róbert legutóbbi levelét olvasta, nyártól karácsonyig a legközelebbi levelet várta. S egészében nem is volt nagyon boldogtalan; hiszen volt valaki, aki azt hitte róla, hogy boldog.

A tizedik karácsonyi levél azonban nem érkezett meg. — Flóra lázas türelmetlenséggel várta; százszor is kinézett napjában a folyosóra, mert mindig a levélhordó lépéseit vélte hallani. Erkeztek is garmadával a karácsonyi, majd újévi garutációk, csak az az egy levél nem jött.

Elmultak az ünnepek, az esztendő újra kezdődött s minden visszazökkent az előbbi szürke bangulatba.

Egy korán sötétedő januári délutánon a

Sztankó-család szótlanul ült az ebédlőben. Az öreg az újságját olvasta a hintaszékben. Sztankóné az asztalnál ült és kötött, mellette Flóra valami kézimunkán dolgozott. Nagy, elmélyedő csend volt a szobában.

Egyszerre csak közeledő lépések hangzottak a folyosón. Flóra ismét a levélhordóra gondolt s várakozással nézett az ajtóra, de alig nyílt meg, a leány halk sikolylyal a tengerébe temette az arcát.

Róbert állott a küszöbön. A most már negyvenéves férfi vesztett ugyan valamit régi mozgékonyaságából, hajából már a fekete szálak, a fehérekkel s arcán az idő ekéi megkezdtek már a szántogatást, de szemében a régi kifejezés élt s hangja, mikor megszólalt, egyszerre visszateremtette Flóra lelkébe azokat a tiz év előtti sugaras napokat.

A férfi megállt, körüljártatta tekintetét a szobában, mintha még valakit keresett volna. Aztán Flóra felé fordult s kissé elfogódva szólt:

— Ugyeim régi hazamba hoztak. Sokáig küzdöttem magammal, de végre határoztam: látnom kellett önt boldogságában, családja körében, szerető férje mellett...

Nem folytathatta tovább. Az öreg Sztankó fölállt székéről, megragadta Róbert karját s a régen elfojtott harag keserű kitörésével kiáltotta:

— Hogy mert idejönni?

Róbert meglepetten nézett rá; az öreg pedig a még mindig elfödött arccal zokogó Flórára mutatott s remegő hangon folytatta:

— Az a maga áldozata! Tiz álló esztendőig siratja már elhagyatva vigasztalás nélkül. Ha az anyja nem volna, meg én, már régen elernészette volna magát.

Róbert közelebb lépett az asztalhoz s nem palástolható izgalommal kérde:

— Flóra, igaz ez? Igaz, hogy még szabad?

A leány nem emelte föl az arcát, csak némán intett igent a fejével.

— De hát akkor miért utasított el engem? — fagatta tovább a férfi. — Miért akarta így, mikor mi boldogok is lehetünk volna?

Flóra fölállt, tengerét az arcához szorította és sirástól elfuladó hangon felelte:

— Tudja meg tehát... a betegség elrutított... csunya vagyok... ide nézzen!

Azzal levette kezét az arcáról s szembe nezett Róbertnek. A győzelmes lelkierő kiült a szemébe, a vér előtörtte az arcát s e pillanatban a rut leány oly szép volt, mint amilyen betegsége óta még soha.

Róbert elkomolyodott s megfogta Flóra kezét.

— S ön nem mert engem próbára tenni? — kérde.

Flóra lehajtott fejt.

— Nem akartam — suttozta.

A férfi elgondolkozva emelte Flóra kezét az ajkához s meghatottan szólt:

— Köszönöm ezt önnek. Akkor fiatal voltam, sokra becsültem a látszatot, rajongtam a széperért. Lehet, hogy nem álltam volna ki a próbát s mi sohasem találtunk volna egymásra. De azóta az élet sokra megtanított. Most már tudom, hogy önt ez a tiz évi szenvedés lelkemben oly nemessé tette, amilyen amúgy sohasem lett volna. Visszafogadja-e a gyűrűmet?

Flóra odanyujtotta az ujját s akkor mosolygott először tiz esztendő óta.

Debreczen város legolcsóbb bevásárlási forrása a budapesti

Naponta érkeznek meglepő szép újdonságok! Megtekinthető vételkényszer nélkül! Pontos, szolid kiszolgálás!

Kérem a czégre ügyelni CSIPKEÁRUHÁZ.

Csipkeáruház

Fiók üzlet Sas-utca 4. sz. Kizárólag alkalmi vótelek.

Pontos, szolid kiszolgálás!

ének számok csakhamar népszerűek lesznek a sok ügyes tánc — a kitűnő librettó pedig hozzá járul, hogy az operett hosszú életű legyen. A kettős kiosztásban a címszerepet Borbély Lili és Belezna Margit játsszák. Az utóbbinak éppen e szerepben lesz a debreceni debutja.

Az ezred apja. Monézy és J. Durieux kitűnő francia nékes bohózata, amely pompás és mulattató jeleneteivel a közönséget állandó derűségben tartja, pénteken és szombaton ismét a műsorra kerül.

Iglói diákok. Vasárnap délután mérsékelt helyzárakkal Farkas Imre bájos diáktörténetét tűzte műsorára az igazgatóság. Évikét Borbély Lili, Petki Pált Bérczi Ernő, Holéczy Pistát Falussy, Odobinát Ligeti Lajos játsszák.

Kelemen Pál színházunk fiatal bonvivantja több oldalról tett felszólításnak engedve, folyó hó közepe táján francia tanfolyamot nyit városunkban. Kelemen, ki több ízben hosszasan időzött Párisban, színészeti tanulmányokat folytatva, már annak idején Kolozsvárt is, mint az ottani Nemzeti Színház tagja, oktatott és módszereivel szép sikereket ért el. A tanfolyam megkezdését és helyét a nagyközönség tudomására pár nap múlva hozzuk. Addig is előjegy-zéseket elfogad a színházi pénztár. Beiratkozási díj: 4 korona.

Szilágyi Böske szabad mint a madár.

Bárók, grofok, hercegek...
Hogy szabadult meg a nagynő

Szilágyi Böske a mágnások barátnőjét tartóztatta a debreceni rendőrség. Letartóztatta talán nem is minden ok nélkül, de mindenesetre teljes szigorúsággal. Komlóssy Pál különösen magyon szigorú a félvilági hölgyek erkölcsével szemben.

Böske, a híres Böske átkisérték a királyi ügyészség fogházába. A nagy kalandornőnek ez alkalommal nem nyomta ugyan súlyos bűn a lelkét, de azért kellő szigorral jártak el ellene a hatóság emberei. Böske pedig örül: hiszen megint beszélnek róla, megint sütkérezik a nagyság sugaraiban.

A nagynőt végre ma délben szabadlábra helyezték. Budapestről megjött az értesítés, hogy a kalandornő még nem volt büntetve, azonkívül már Debrecenben is van állandó lakása — tehát visszaadták Szilágyi Böske az eranszabadságot.

Munkatársunk nem tudott ellenállni a Böske sürgető kérésének, meg aztán meg is unta a sok telefoncsilingelést hallgatni — hát elment a nagynő lakására és türelmesen meghallgatta szenvedéseinek és szabadulásának a történetét, amit körül-belül a következőkben adott elő:

— Rettenő állapotok! Borzasztó dolog! Letartóztattak minden ok nélkül és hogyan! Sohasem fogom ezt elfelejteni Komlóssy Pálnak. Durván megsértett, azt mondta rólam, hogy nincs jó izlésök azoknak a mágnásoknak, akik utánam futkosnak. Aztán következett a többi borzasztóság. Éjszaka a rendőrségen, innen az ügyészség fogházába küldtek... Éjszaka a fogházban! Rettenő, csoda, hogy belé nem örültem...

No de a segítség nem késett sokáig. Mágnás barátaim nem hagytak. Gróf Karácsonyi Jenő dr Gáll Jenő budapesti ügyvéd útján azonnal mindent elkövetett az érdekemben. És most, most szabad vagyok — mint a madár. Menyngit szenvedtem! Ha ezt tudná mind a mágnás ösmerőseim: a Csekolicsok, Lónyaiak, Szapáriak, Wenkheimok, Edelsheimok és még többben, akiket tilt megneveznem a diszkréción... De megsughatom, hogy van köztük egy herceg. Igen egy vérbeli herceg, akit idevárok Debrecenbe...

Igy beszélt Böske.

Munkatársunk érdeklődéssel hallgatta a mesét. Hogy így letudta írni, az csak jó emlékezőtehetségéről és meglehetősen izléstelenségéről tesz tanubizonyságot. Csak hadd legyen Böske szabad, mint a madár és hadd szálljon el tőlünk jó messzire....

Tör.

Véres merénylet.

A vadóró bosszúja.

Máramaros egyéb kellemetlenségei közé tartozik: az oláh is.

A hatóság embereinek gyakran akad dolguk ezzel a minden bűnre kész, vad, bosszúálló néppel, amely nemcsak nem fél a hirtől, de kulturátlanságának öserejére támaszkodva, bizik benne, hogy el tudja támaszkodni, ha kell emberélet árán is — a földi igazságszolgáltatás sujtó kezét.

Erről a vak bizalomról tesz tanuságot az a sajnálatos eset is, amely a napokban Belezna történt.

Kalinics Iván beleznai lakos már huzamosabb idő óta veszedelmes vadóró hírében állott, akinek már több ízben meggyült a baja az erdőörökkel és a csendőrökkel, minthogy azonban Kalinicsot nem sikerült eddig tettenérni, szabadon folytathatta garázdálkodásait.

Legutóbb azonban, mód kínálkozott a ravas ember ártalmatlannátételére.

Kalinics — ugyanis — a vadóró mellett lopott is sőt betörést is követett el, amelyekben való bűnösségét, már nem lehetett elhazudni. A csendőrök kézre akarták keríteni Kalinicsot, akiről azonban tudták, hogy csak éjjel található lakásában.

Igy történt, hogy a beleznai csendőrösvezető vezénylete alatt, három csendőr éjjeli két óra tájban akarta a vadóró lakását megközelíteni.

Kalinics azonban — úgy látszik — megneszelte a csendőrök látogatását, mert lesben állt s amikor a hatóság emberei puskalövésnyire voltak a házatól, duplacsövű vadászfegyveréből rájuk tüzelt.

A csendőrök viszonzták a lövést, de nem találtak, Kalinics lövése nyomán azonban hangoz jajgatás támadt sorukban. A vadóró puskájának lövege jobb térden találta Kurcsik László csendőrt, aki alétan rogyott össze.

A súlyosan sebesült csendőrt ápolás végett beszállították a máramarosszigeti kózkórházba, Kalinics pedig egyelőre elmenekült.

Az eset hivatalos megvizsgálása végett a huszti csendőrszakasparancsnok szállt ki a helyszínére.

Modern utcai
három szoba,

előszoba,
konyha, éléskamara és
mellékhelyiségekkel
vezeték és villanyvilágítással
berendezve
November hó 1-sejére
kiadó.

Darabos-utca 7. szám.

A debreceni tüdővész-szérium.

(Mi van a dr Széll-Sipos-féle csodaszerről? — Látogatás dr Széll Kálmán-nál. — Vannak-e eddig eredmények? — A csodaszerről.)

Még ez év tavaszán szenzációs hír kapott szárnyra Debrecen városában, és csak hamar az egész ország visszhangzott tőle, hogy feltalálták a tüdővész gyógyszerét Debreczenben. Helyi tudósítónk nyomán az egész fővárosi sajtó foglalkozott a tüdővész debreczeni gyógyszerével. Természetesen, hogy egy kis fentartással közölték a híresztelést, de azért nagy féltűnést keltett a Széll-Sipos-féle csodaszerről az egész országban. Hát valljuk meg őszintén, egy kicsit merészen is hangzott az újság: feltalálni a tüdővész gyógyítószerét és még hozzá Debreczenben!

De a feltalálók csinálták olyan komolyan a dolgukat, hogy azt legalább megérdemelték, hogy komolyan foglalkozzunk a csodaszerrükkel. Hisz azt talán senki sem remélte tőlük, hogy a tüdővész gyógyszerével fogják megajándékozni a világot, de kísérleteik és elért eredményük, sőt már maga a szándékuk is elég ahhoz, hogy érdeklődésünket a feltalálók felé vonja.

A tüdővész debreczeni feltalálásának az előzménye az volt, hogy dr Széll Kálmán debreczeni orvos és Sipos Arpád kémikus hosszú kísérletek után egy olyan vegyszert állítottak elő, amely kísérleteik szerint a tüdővész kezdő stádiumában alkalmazva, eredményesen gyógyítja az emberiség legnagyobb betegségét.

Elmult már egy fél éve, hogy Debrecen falai közül szárnyra kapott a tüdővész csodaszere feltalálásának a híre. Az első nagy lármát mélységes csend követte, habár a feltalálók megígérték, hogy mindent elkövetnek gyógyszerük megösmertetése céljából. Azóta azonban mit sem hallottunk a csodaszerről.

Engem, aki figyelemmel kísértem a gyógyszer feltalálása első stádiumától kezdve, különösen érdekelt a tüdővész debreczeni szerepe. Elhatároztam tehát, hogy utána járjak: mi lett a nagy zajjal világgá kürtölt csodaszere találmányból. Nem sok hü-hó volt-e vajjon az egész — semmiért. Annál jobban érdekelt a dolog, mivel magam is részt vettem a gyógyszerrel történt kísérletezésekkel. Habár határozott eredményt nem láttam, azért semmi olyan körülményt nem láttam fenforogni, amely közönséges, rosszakaratu beugrasztással súlyosbíthatna volna le a debreczeni feltalálás híreit.

A feltalálás első híre

még ez év márciusában kürtölték világgá a fővárosi lapok. Az Ehrlich-láz idejében különösen nagy érdeklődést keltett az új, világotmegváltó, csodás szérium. Amelyről körülbelül így számolt be a budapesti sajtó:

«Debreczeni jelentés szerint Sipos Arpád kémikus és dr Széll Kálmán orvos hosszas kísérletezés után egy olyan szert talált fel, amely hatás tekintetében vetekedik az Ehrlich 606-tal. A tüdővész gyógyításának megoldásán közel másfél éve fáradoznak nevezettek, míg végre 85 különféle összetételű szer fejtételével a 86-ikkla sikerült a nagy kérdést megoldani. A szabadalmazott szer készítésére májusban vegyszeti gyárat nyitnak meg és ugyanakkor kezd meg szanatóriumok is működését Debreczenben, kizárólag reménytelen állapotban lévő betegek kezelésére. Az eddigi statisztika 84 százalékos gyógyulást mutatott fel. Sok olyan emberrel, akiről már az orvosok lemondottak, 80 szem pilula gyógyulást eredményezett. A szer főleg vérfibrin, borkősavas meszet és klóros anyagot tartalmaz, amelyek rostos és a tüdőt behegeszti, oxigénje a vér felhígítását eszközzi, klórja pedig az oxigénnel vegyülve, a baktériumokat öli el».

Igaz, hogy a feltalálók sem vegyszert gyárat, sem szanatóriumot nem létesítettek azóta, — zavaros és szűz sorsukról is szólnak a hatott.

A tüdővész széruma

azonban annyira érdekelt, hogy dr Széll Kálmánt még akkor, azonnal a híresztelés elterjedése után felkerestem József kir. herceg-utcai lakásán. Nem tagadom, hogy vegyes érzelmekkel léptem át a «nagy feltalálók» egyikének a küszöbét. Nemsokára előttem volt dr Széll Kálmán.

A doktor első megjelenésre is nagyon érdekes jelenség: lassan, vontatottan beszélt — örült is a látogatásnak, meg nem is. Látott rajta, hogy egy kicsit zavarban volt. Néha-néha megsimogatta magas, kopaszodó homlokát és különös kifejezésű szeméit révetegen hordozta körül. Mindjárt arra gondoltam: — ez az ember nagyon kimerülhetett a munkában; ha nem a munka viselte meg így, akkor kevés kevés reményt fűznék hozzá, hogy ilyen zseniális találmánygyártó legyen a világ, a mibe már annyi és annyi nagy lángésznek belétörött a bicskájára. Leültetett, szívalra kint meg, aztán beszélni kezdett a találmányáról: a tüdővész gyógyításának csodaszeréről:

— Régóta dolgozom már ezen a feltalálásom Sipos Árpád kémikus barátommal és most már azt hiszem, befejeztük a nagy munkát, megtaláltuk a tüdővész egyedüli gyógyszerét. Szerünk mindenesetre — legjobb meggyőződéssel mondhatom ezt — éppen olyan eredményt fog elérni a maga nemében, mint a híres «Ehrlich 606». Az a bázis, amin Ehrlich épített a bujakórral szemben: — az arzén. A mire mi építettünk a tüdővérszel szemben: a méz. Sok tapasztalatra és még több kísérletre alapítottuk nézeteinket. Mert nézzük csak, milyen vidékeken dühöng legjobban a tuberkulózis? Olyan helyeken, ahol kevés a talajban a méz, mint például mináink az alföldön. És mikor veszélyes a tüdővész: 30 éven alul, amikor még a szervezet nincs teljesen megszokva a mézzel. Dühöng még a tuberkulózis olyan vidékeken is, és olyan emberek között is, akik csak silány táplálékot vehetnek magukhoz és így elengedő méz sok nem juthatnak a szervezetükbe.

Mi tehát méz tartalmu szerekekkel kezdtük meg kísérleteink sorát. Ezen a téren már a korábbi orvostudomány is adott kezünkbe adatokat. Nagyon sok mézvegyülettel tettünk kísérletet: mondhatni, a mézvegyületek minden skáláján keresztül mentünk, amíg a méznek egy chlorvegyületét eredményesen találtuk. Ennek a chlorvegyületnek az első alakja a calcium-chlorid volt, csak később jutottunk el a jelenlegi hatóanyagunkhoz, a calcium hyperchloratum-hoz [Ca (Cl O₄)₂]. Ezt a szert pilula alakban állítottuk elő és pedig vérfibrinál és enklül. A kísérleteink még nem haladtak annyira, hogy megtudjuk ez idő szerint, egész pontosan állapítani, szükséges-e, vagy előnyöse, ha a pilulák vérfibrinál is tartalmaznak?

Az orvosszerünk hatását a következőkben magyarázom: a calcium hyperchloratum méz-tartalma megadja a szervezetnek a szükséges mézet, a chlórja elpusztítja a bacillusokat, a felszabaduló nagymennyiségű oxigén pedig részben könnyíti a tüdő és szív munkáját, részben pedig a bacillus-hullákat (toxin) égeti el és savas jellegével szaporítja a gyomorsavat és elősegíti az emésztést.

Ez a szerünk hatásának a kivonatos és népszerű magyarázata. Ha a kísérletünkben még nagyobb anyag fog rendelkezésünkre állani, akkor a tudományos világ előtt szándékozunk szakszerűen bemutatni orvosszerünket. A kísérleteket velem egyidejűleg dr Gáspár Géza is folytatja. Habár eredményes anyag már is óriási áll rendelkezésemre, még tömegesebb, szemléltetőbb és nagyobb eredményekkel fogunk egy pár nap, vagy hét alatt előállítani. Köszönöm szépen az érdeklődését és kérem, hogy segítsen nekünk a bizonyítás munkájában.

Igy beszélt akkor dr Széll Kálmán, amikor állítólagos szenzációs találmányuknak híre ment. Én alaposan utána jártam akkor a dolognak, felkerestem a doktor több gyógykezelését — de pozitív eredményre nem tudtam jutni. Minden ilyen új, nagy hanggal világgá kürtölt

csodaszer bizonyítékait

nagyon nehéz ugyanis alapos kritika nélkül elfogadni. Még csak a tüdőbaj sem ftkönnyű teljes bizonyossággal megállapítani: mennyivel

nehézebb most már azt eldönteni, hogy milyen stádiumu tüdőbajon segít a gyógyszer, vagy egyáltalában segít-e. Az autósuggeráció ugyan is óriási (nagy mindenkor az ilyen esetekben és már magában ez is okozhat gyógyulást. Dr Széll Kálmánhoz háimazával érkeztek azok a levelek, amelyek szere eredményét dicsérték. De néha egy komoly eset elegendő ahhoz, hogy alapos kétséget támasszon egy szérum hathatóságára nézve.

Mondom tehát, hogy én nem akartam itélni az általam is megfigyelt esetekből, hanem a várakozás álláspontjára helyezkedtem. A túlhosszu hallgatás végre gyanússá tette előttem a debreczeni világraszóló feltalálást és ezért elhatároztam, hogy ma ismét

felkeresem dr Széll Kálmánt.

Azonnal megismert, de amikor a tüdővész gyógyszeréről kezdtem kérdezősködni, szinte elborult az arca. Félreismerhetetlen kedvtelenséggel válaszolt kérdéseimre. Panaszkodott, hogy mennyi akadályt gördítettek feltalálásunknak az útjába. Körülbelül a következőket mondta:

— Nem hagytunk félbe a világot sem a kísérletekkel, amelyek szérumunk hatását ísznek hivatalba bebizonyítani. Sőt tökéletesítettük a gyógyszert. A pilulákban levő vérfibrin marhaepével helyettesítettük, mivel így tökéletesebb a felszívódása. Nem tagadom, hogy sok akadályt gördítettek szerünk hathatóságának és jóságának a bebizonyítása elé. Kértem dr Ujfalussy József kórházi főorvos urat, engedné meg, hogy vagy 25 gyógyíthatatlannak megállapított kórházi betegen mutassam be szérumunk hatását a debreczeni orvos és gyógyszerész egyesület előtt. /

Dr Ujfalussy József ur azonban megmagyarázhatatlan okokból a kérésemet nem teljesítette. Kísérleteimet tehát csak magán uton folytathattam, amelyekkel nagyon szép eredményt értem el. Napról-napra érkeznek hozzám a köszönő levelek, amelyek szerem csodahatásáról beszélnek. Ezeket azonban nem lehet bizonyítéknak felhasználni. Az utóbbi időben, mivel szeremet még most sem engedélyezték, vidékre csak úgy küldtem, ha kérte valaki: hogy orvosa rendelésére és felügyelete miatt használhassa csak a szert. Nem is dűldtem a pilulákba, hanem csak a receptet küldtem meg a beteg orvosának.

Egészen elkeserítettek különben azzal, hogy az Országos Közegészségügyi Tanács még mindig nem határozott szerünk használhatósága felett és így nem hozhattam forgalomba. Gyártására tehát még nem kérhettünk szabályzatot. Pilulánkat eddig a Mihaiovits gyógyszerár utján Stör Ferenc bécsi vegyészeti vegyészeti gyárában készítettem. Így meggyőztük mindenkit. A mi találmányunkat is beie szerették volna fullasztani a bürokratizmus osványába.

Hirtelen cseppet hallatszott. Széll drnak látogatója jött: egy viruló, szép fiatal asszony. Miskolcra érkezett. Azt hiszi, hogy tüdőbajos, hát eljött a doktorhoz, megvizsgáltatni magát. Egy miskolci rokonát dr Széll már állítólagos tüdőbajából kigyógyította. (Mutatta is dr Széll a köszönő levélét.) Ezért jött dr Széllhez. Az orvosi vizsgálat kiderítette, hogy az asszonyka csak képzelt. Tüdőbajról szó sincs.

— Tömegesen keresnek fel az ilyen betegek! — jegyezte meg a doktor.

— Bizik-e még doktor ur az Önök által feltalált szérum gyógyereében?

— Igen, mert az ellenküzoről még semmi sem győzött meg. Szérumunkat Németországban, Angolországban, Svájcban, Olaszországban és Belgiumban már szabadalmazták. Reméljük tehát, hogy Magyarországon is célt érünk vele, ha nem előbb, hát 2—3 év múlva. Rettenetek a hazai állapotok!

Hosszasan és sokat beszélt még dr Széll Kálmán a gyógyszeréről. Elakarták venni a találmánytól a kedvét — úgy mondja — de ő azért még mindig bizik a szérum jövőjében.

Igy áll a debreczeni tüdővész-szérum ügye. Azt hiszem, érdekel bennünket annyira, hogy újra foglalkozzunk vele — legalább is ilyen módon. Az pedig talán nem volna lehetetlen, hogy a debreczeni közközházban alkalmat nyujtsunk a feltalálókra arra, hogy orvo-

sok előtt bizonyítsák be csodaszerük jóságát, eredményességét. Azt hiszem, hogy ennyit megtehetünk a debreczeni tüdővész-szérum érdekében még akkor is, ha a csodaszer tényleg nem művel csodákat.

(v. gy.)

UJDONSÁGOK

„Debreczen” szerkesztősége és adóhivatala Darabos-u. 7. sz. a Telefon 412.

— **Városi közgyűlés.** Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága ma október 12-én csütörtök délután három órakor a városháza közgyűlési termében rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorára több fontos közügy van napirendre tűzve. Előrelátható tehát, hogy a mai közgyűlés nagy érdeklődés mellett fog lefoynni!

— **A fűvészkeret kitépítése.** A gazdasági tanács építési bizottsága tegnap délután 3 órakor a kollegiumi kis tanácsteremben ülést tartott, mely iránt a tagok élénk érdeklődést tanúsítottak. A bizottság elnöke, Karai Sándor nyitotta meg az ülést, melyen a kollegium két fontos s már régebbi idő óta húzódo ügye került tárgyalás alá. Az akadémiái internátus építésének, valamint a fűvészkeret kitépítésének ügye. Az internátus építési ügyében a döntést a egyházkerületi közgyűlésnek tartja fenn az építési bizottság, mivel az eredeti tervtől eltérő építkezés nagyobb költség igénylés miatt új határozat hozatala alá esik. — A fűvészkeret kitépítése ügyét az egyetem esetleges átadásra tekintettel a bizottság függőben tartani s egyben a közös tanári kar véleményének kikérését javasolja. Az építési bizottsági gyűlés végeztével a főiskola gazdasági tanácsa tartotta meg teljes gyűlést Kovács József polgármester, egyházközségi főgondnok elnöklésével. A bizottsági tagok a gyűlésen teljes számban megjelentek. Részt vettek azon: Gulyás István dr, ki az egyes tárgyak referánsa is volt, továbbá Márk Endre dr ügyész, Varga Pál számvevő, Rózsa Sándor pénztárnok, Tóth Ferenc háznagy és Agárdy Lajos ellenőr. A gazdasági tanács gyűlése mindenekelőtt az építési és kölcsönügyi bizottságok betervezett jegyzőkönyveiben foglalt határozatokat tetted egyhangulag magáévá. Hosszas vitára adott okot a tisztadadi kisebb tagbirtok árvéresen való bérbeadásának ügye és Szabó József koll. gazda szabadságolás iránti kérelme. Több kölcsönkérvény elintézésé s a számvevőség javaslata alapján megtett utalványozással a gyűlés hét órakor véget ért.

— **Teljes tanácsülés.** Ma délelőtt Kovács József polgármester elnökelele miatt teljes tanácsülés volt, melyen a közgyűlés napirendjét vitatták meg.

Az Odol különösen kiemeli a többi szájtisztító-szer közül az, hogy a szájuég az öblítés után górcsövi vékonyságu, de e mellett sűrű antiseptikus réteggel van bevonva, mely még órákkal azután is hogy a száj kiöblített, utóhatást fejt ki. Ez az utóhatás, mellyel egy másik készítmény sem rendelkezik, adja meg mindenkinek, ki a készítményt naponta használja azt a biztonságot, hogy száját megvédte az erjedésokozó és a rothasztó anyagok hatásától, mely a fogakat megrontja.

— **Bizottsági ülés.** Hajdúvármegye szék-ház építő bizottsága ma délután ülést tartott, amelyen a vármegyeház belső berendezésére beérkezett ajánlatokat tárgyalták.

— **Tűz a József kir. herceg-utcán.** Ma este a József kir. herceg-utca 26. szám alatti házban, a zsidó hitközség udvarán tűz volt. Egy zsidó ünnepi sátor égett porrá. A sátor a Katz Salamon tulajdona. A tűz úgy keletkezett, hogy az öreg Katz vacsora után ki akart menni a sátorból és eközben a kezében lévő gyertyalángtól a sátor kigyuladt. A tűz természetesen hamar elemészette a gyullékony alkotmányt, úgy hogy a tűzoltóságnak nem sok dolga akadt. A rendőrség részéről Dobos József rendőrbiztos vonult ki a tüzhöz.

— **Gyerekttragédia.** Nagybárodon Mudrilla János három és fél éves Anna nevű kis leánya egy doboz gyufát lopott s ezzel tüzet gyújtott a kert végében. A tűz ruhájához kapott és súlyos sebeket szenvedett a vigyázatlan gyerek. Sebeivel Nagyváradra szállították, ahol a kórházban vették ápolás alá.

— **Lámparobbanás a Nyomtató-utcán.** — Rózsa József cipészsegéd a Nyomtató-utcai lakásán dolgozgatott, amikor az előtte álló szeszlámpa felrobbant. Rózsa József könnyebb égési sebeket szenvedett az arcán. Az előhívott mentők nyújtották az első segínyt, akik Rózsa Józsefet szállították a kórházba. A lámparobbanás különben más szerencsétlenséget nem okozott, mivel a szobában keletkező tüzet gyorsan elfojtották.

— **Halálos verekedés.** Szabadkáról jelentik: A Palics mellett lévő Két oroszlán csárdában radonaváci pusztai legények verekedésbe keveredtek a palicsiakkal. Rutkai Imre palicsi legény agyonszurta vasvillájával Kiss József radonaváci híres verekedőt és azután a palicsi csendőrségre menekült. Itt még nem tudták a gyilkosságról semmit és Rutkait szabadon bocsátották. Utközben megtudta, hogy Kiss meghalt és félelmében elbujdosott.

— **Kiselejteztet iengerészeti felszerelések** A kereskedelmi m. kir. miniszter a debreczeni kereskedelmi- és iparkamara útján értesíti az érdekelteket, hogy a pólai tengerészeti arzenálban az 1912. év folyamán felgyülemlő kiselejtezendő cikkekre vonatkozó árlejtési hirdetmény a «Budapesti Közlöny» október 12-ik számában fog megjelenni.

— **Katonai kórházak élelmezésére** hirdet ajánlati tárgyalást a temesvári 7-ik hadtest. Ez alkalommal a fehértempiómi és karánsebesi sapatkórázak vendéglőszerei élelmezése képezi versény tárgyát. Pályázati határidő: 1911 október 30. Hely: a temesvári hetedik hadtest biztossága. A hirdetmény teljes szövege betekinthező a kereskedelmi- és iparkamara segédhivatalában.

— **Ifjusági gyűlés.** A teológus ifjuság körében fennálló Hittanszaki Önképzőkör ma este fél nyolc órakor tartotta meg első gyakorlati irányu összejövetelét az oratóriumban. A 90. zsoltár elénekélése után Bányay Lajos 4. th. imádkozott, Szombathy Imre prédikált, Pánczél Jenő hangulatos verseit olvasta fel, Szondy István pedig záróimát mondott. Az összejövetel az ifjuság által énekeit 89. zsoltár 1 versével zárult.

— **Régi bűn.** Magyarkanizsáról jelentik: Még öt éve fött egy éjszakán meggyilkolták Bogoszaljev Mihályt és a veie egy szobában volt öcsét. Az akkor széles mederben folyt vizsgálat nem vezetett a gyilkos nyomára. Most a zentafelsőhegyi csendőrség súlyos gyanuok alapján letartóztatta a meggyilkolt férjét, Bogoszaljev Eihályt, magyarkanizsai módos gazdát és ennek roknát, Vladenlyev Vendelt.

— **Gyilkosság a mezőn.** Czifra Juliska, Mester Anna és Bognár Mariska törökszentmihályi leányok a minap kukoricát törni mentek ki a mezőre. Beszélgetés közben a leányok az imádoztjukat hozták fel s mert mindketten ugyanegy legényre pazarolták érzelmeiket, összeveszték s az indulatainak parancsolni nem tudó Czifra Juliska pofonütötte Mester Annát, akit a tettlegesség annyira indulatba hozott, hogy társnőjét késével életveszélyesen megsebesítette, akit haldokolva szállítottak el.

— **Halottak.** A mai napon a debreceni m. kir. áll. anyakönyvi hivatalnál az alábbi halálosok jegyeztettek be: Lajos Berta ref. 3 hónapos, Ujváry Miklós ref. 71 éves, Kapu István r. k. 30 éves.

Dr GERBÉ JOGI SZEMINARIUMA

Holozsvár, Parkas-ú. 5. szám.

(A régi színház mellett.)

Hivatali útkerrel készít elő Jog és államtudományi tárgyakra, alsp és államvizagákra — ügyvédi és bíról-vizagára igen jutányosdíjazásért. **Három hónap alatt doktoráláshoz juttat.** — A Székely-féle javaslat készítésében vegye mindezt igénybe az intémet segítségét. **Tájékoztató bérmentve.**

Meg van Mona Lisa!

Hajsza a kép után.

Egy brüsszeli államhivatalnok, aki Londonból tért haza, együtt utazott két fiatalemberrel. Már Londonban találkozott velük és a vonaton ismét összetalálkoztak. A hivatalnok elaludt, de felálmában megütötte fűt a Mona Lisa emlegetése. Alvást színlelve kihallgatta a két utitársának beszélgetését s így tudta meg, hogy ők ketten rejtegetik és magukkal hozzák Londonból a Giocondát. Egész uton nem szólt semmit a két utitársnak, azonban Brüsszelben megérkezve, követte nyomukat s elkísérte őket lakásukra.

A két fiatalember bevallotta, hogy a kép náluk van.

Az állami hivatalnok unszólására meg is mutatták a Mona Lisát s keservesen panaszkodtak, hogy nincs nyugtuk, rémeket látnak, közel vannak a megőrüléshez és szeretnének szabadulni a festménytől, ha biztosak volnának, hogy nem lesz bántódásuk. A hivatalnok nyomban közölte felfedezését Dujardin-Baumetz francia szépművészeti miniszterrel, de a két fiatalember nevét nem árulta el.

A párisi detektívek kinyomozták a brüsszeli hivatalnokot s azóta nem volt nyugta tőlük. Ez annyira felbőszítette, hogy újabb levelet irt a francia szépművészeti miniszternek s tudomására hozta, hogy mivel Sibille detektívfőnök embereivel együtt folytonosan üldözi, tovább egy lépést sem hajlandó tenni s a miniszter ám lássa, hogy fogja megszerezni a képet, ha ráusította a detektíveket.

A miniszter megijedt, leintette a detektíveket és büntetlenséget biztosított a két fiatalembernek.

Valószínű, hogy a Gioconda néhány nap alatt vissza fog kerülni a Louvre-ba.

TÁVIRATOK.

Az olasz-török háboru

Fenyegető bonyodalmak.

Most már az olasz cenzura is rátette kezét a háboru színhelyéről érkező tudósításokra, — nemcsak a konstantinápolyi hadügyminiszter, s ez a magyarazata annak, hogy csak a londoni és németországi nagy lapok kiküldött tudósítói révén jön hír a harcterről.

Rómában és Konstantinápolyban kizárólag a hivatalos jelentéseket szabad a lapoknak közölnök.

A mai napnak az az eseménye, hogy a tripoliszi török helyőrség, amely délre menekült — éhezik és kész kegyelemre megadni magát.

Tripoliszban.

London, október 11. A Daily Telegraph tripoliszi tudósítója jelenti: Tegnap éjjel egy óraker az olasz expedíciós csapatok a megszállott erődökben felállított fényszórókkal megvilágították az országutakat s így vették észre

hogy török katonaság közeledik a városhoz két hadoszlopban. Néhány ezren lehettek a törökök és sok arab lovas is volt velük. Az olasz útegek ágyui golyózáport zudítottak feljük, mire a törökök sietve visszavonultak. Egy török hadoszlop kelet felől akarta megközelíteni a tripoliszi erődöket. Reggel felé aztán kis csapat török katonaság jött Tripoliszba fehér zászlóval. Az elmenekült helyőrség parancsnoka elfajánlotta, hogy meghódol, ha katonái eleséget kapnak.

Fenyegető bonyodalmak.

Köln, október 11. Rómából jelentik a Kölnische Zeitungnak: Az itteni diplomácia attól tart, hogy a Balkánon háborus bonyodalmak fognak kitörni. Bulgária, Görögország és Montenegró gyanusan viselkedik. Az olasz kormány állítólag el van tőkélve, hogy amennyiben Törökország kiutasítja az olasz alattvalókat, és gazdasági téren bojkottot kezd Olaszország ellen, akkor európai török kikötőt fog bombáztatni.

Az új külügyminiszter.

Róma, október 11. A Tribunának táviratozzák Konstantinápolyból e hó 9-iki kelettel: Assim bey külügyminiszter kijelentette az ifjú-török bizottságnak, hogy kész Tripoliszról lemondani megfelelő kárpótlásért.

A Secolo közli: A római idegen nagykövetségeknél akkreditált katona attassék kivétel nélkül Tripoliszban vannak.

A miniszterelnök Budapesten.

Budapest, okt. 11. Gróf Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök ma reggel érkezett meg Fiuméből. A vonat késve érkezett és így mikor Auffenberg hadügyminiszter reggel kereste a miniszterelnökségen, Khuen még nem volt ott. Auffenberg tíz óra után újból felkereste a miniszterelnököt és rövid látogatást tet nála. Khuent ma várták a képviselőházban, de egy óráig nem érkezett oda.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A kir. tábla polgári felügyelő bizottsága a II. teremben október hó 13-án az alábbi peres ügyekben tart tárgyalást: Nagybányai ág. h. ev. egyházközség Kir. kincstár, Rác Endre Fedora Ferenc. A III. tanácssteremben az alábbi bűnügyekben mond ítéletet: Király Péter rágalmazás és Rásó S. dr rágalmazás bűnügyekben.

Főnyomtatás:
VONAS GYÖRGY SOLTÁN.

HÁZLEBONTÁS

miatt

a raktáron levő összes papirárunk

u. m.:

Iskolai füzetek,

író- és rajzszerkek, irodai és

Levélpapírok,

üzleti könyvek,

Képeslevelezőlapok

leszállított árban kaphatók

HOROVITZ ZSIGMOND

papírüzletében

Debreczen, Piacz-utca 12. sz.

(volt Steneminger-ház.)

==== **Izlésos** =====

nyomtatványok

bankok, hivatalok, iparosok, kereskedők, munkások részére

jutányos árban készülnek.

Papírüzleti telefon 380. Könyvnyomdai telefon 412.

Miért

Ne fogadjunk el
Má-à-ást!!!

csak Óriás

F E D Á K

Cipőcrém-et?

Mert

szépfényt ad

Mert Elegáns tőle a lábbeli

Mert

puhán tartja

Mert Nem rongálja

Mert Vizhatlanná teszi

a bőrt

Mert a legkényesebb izlést
kielégíti és

Mert egy

Óriás Fedák

cipőcrém, mely 4-szer annyit tartalmaz,

mint egy 30 fillér-ért
más doboz

ebben a drága vi-
ágban az egyedüli **olcsóság**

Apró hirdetések.

Tíz szög 50 fill., minden további szög 5 fill.
Apróhirdetések előre fizetendők.

Levelezés.

Intelligens, csinos, molett urileánynak irodai állást szerzek, állandóan támogatnám barátságára fejében. Fényképpel ellátott levelek, pontos címmel kéretnek **«Kézelbarát»** címezni a kiadóba. **Meg** nem felelők fényképei és levelei visszaadtnak. Diszkréció biztosítva.

Uriember barátja lenne önálló, fess, szép özvegy urinőnek. Levelek **«Egyedülálló»** címen kéretnek a kiadóba.

Férjhez menne csinos, molett izr. úri leány 10 ezer korona hozománnyal. Csakis jobb állásban levő hivatalnokhoz. Leveleket **«Bölg jövő»** cím alatt a kiadóhivatal továbbítja.

Vegyesek.

Fiatal ember hitközségi alkalmazott kinek nőtülése csak hónapok kérdése keres oly urit szabót ki 200 koronáig dolgozna részére tíz korona havi részlet és váltó ellenében. Ajánlatot „Nőtlen“ jellegre posterestánte Kaba kerek.

Hajduszoboszlón Horogh Mihály fűszer- és vegyeskereskedésében egy ügyes fűszersegéd azonnal alkalmazást nyerhet.

Hajgyűrűket és karpereczeket készítőket jelentkezzenek lapunk kiadóhivatalában.

Biztató fia lapunk szerkesztőségébe felvétetik.

Iskolai gyakorlatossággal bíró fiatalember délutáni foglalkozást keres. Cím a kiadóban.

PALA SZARVAST gyári áron szállít Gáspár Testvérek Hentesüzem Üzlete Székelyudvarhely.

Derekvarróleányok állandó alkalmazást nyernek Takács Sándorné nőruha varrodájában Kölcsey-utca 22.

Növények, virágok

telelésre és gondozásra

a Rabkertbe elfogadtatnak. Bejelentések a debreczeni törvényszék fogházfelügyelőjénél teendők meg.

Aradi és Csanádi Egyesült vasutak honcztói (gurahonczi) cementgyára

**portland
cementet**

akadálytalanul és pontosan szállít.

Minőségért felelőséget vállal.

BOR Borivók, vendéglősök tudomására hozom, hogy tölem természetes, tiszta dalmáciai fajborokat jutányos áron beszerezhetnek. **Őszi**, zöldes, hektója 60 korona, vörös zamatos 58 korona, fekete bikavér 65 korona. Rendelhető 50 literes hordó is. Meggyőződésül önköltségi árban bérmentve 5 kilogrammos postamentát 4 koronáért küldök. — Cím: Paik Odön boragykereskedő, Fiuméba.

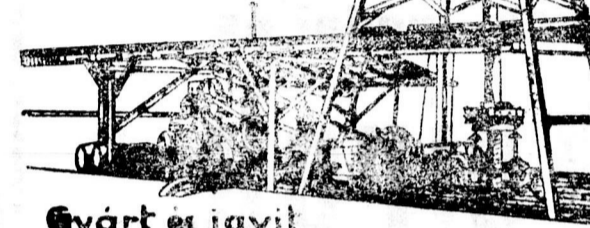
Egy vasúti, ipari célra nagyon alkalmas, eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban.

LAPP HENRIK
MÉLYFÚRÁSOK
magyar részvényhitelezője
BUDAPESTEN

Jroda: Gyár:
V. Báltjory-utca 3. I. X. Köbörnyai út 4k.
Telefon: 14476 (interjú) telefon: 15772

ELVALLAL
MINDENMÉLY FÚRÁSOKAT
a legnagyobb mélységig
minden célra

Gyárt és javít
MÉLYFÚRÁSI GÉPEKET, SZERSZAMOKAT
ÉS ESZKÖZÖKET.
Legjobb referenciák!

Ducika krém, páratlan hatású arc-
szépitő szer. Ára 1 kor.
Ducika szappan ára 70 fillér, **Ducika**
puder, három színben ára 1 korona.

Indiai fogcsepp, a legmakacsabb
fogfájást is meg-
szünteti. Ára 70 fillér.

Tyukszemirtó, 2—3 nap alatt min-
den borkeményedést
megszüntet. Ára 70 fillér.

A fentiek csakis a

Balás Ödön utóda

HARSÁNYI LAJOS

„Reménységhez“ címzett gyógyszerárban
Debreczen, Csapó-utca 18. sz. a. kaphatók.

Eladó téglá !!

Hogy a beallott nagy keresletnek
megfelelhessünk, téglagyárunk műzem-
képességét lényegesen emeltük és
ma már abban a kellemes helyzet-
ben vagyunk, hogy kintün, préselt

mészhomok téglát

minden mennyiségben szállíthatunk
mérsékelt árak mellett. Kivánatra
áránlással bármikor készséggel
szolgálunk.

„Bóni“ gyártelep és mező-
gazdasági r.-t. Nyirbátor.

forduljon
minden ér-
deklődő, ki sulyt
fektet elsőrendű
fajtiszta anyagra

Gyümölcsfacsemeték
sétányfák, diszoserjék, tülevelűek, kerítésnö-
vények, bogyógyümölcsök stb.

SZŐLŐOLTVÁNYOK

(elsőrendű áru) európai és amerikai sima
gyökerez veszők. Oktató dísz-
árjegyzék kívánatra ingyen.

FISCHER és Társai

Világhírű

SULEIMAN

Gummisarok

a koronajegygyel.

Főraktár Ausztria-Magyarország részére:
Hermann Hirsch-cég Wien VII/3.

Minden a szakmába vágó jobb kereskedésekben kapható.